

EVA LUNA

Van Isabel Allende zijn bij Wereldbibliotheek verschenen

Liefde en schaduw
Het goud van Tomás Vargas
Het huis met de geesten
Eva Luna
Het oneindige plan
Paula
Afrodite
Fortuna's dochter
Portret in sepia
De stad van de wilde goden
Het rijk van de gouden draak
Het woud van de pygmeeën
Herinnering aan mijn Chili
Zorro
Inês, vrouw van mijn hart
De som der dagen
Het eiland onder de zee
Het negende schrift van Maya
Ripper
De Japanse minnaar
De winter voorbij
Bloemblad van zee
Wat wij willen
Violeta

Isabel Allende

Eva Luna

Uit het Spaans vertaald
door Giny Klatser

Eerste druk 1988
Zesendertigste druk 2022

Oorspronkelijke titel *Eva Luna*

© 1987 Isabel Allende

© 1988 Uitgeverij Wereldbibliotheek

Alle rechten voorbehouden

Omslagontwerp bij Barbara

Omslagfoto © Sarah Jarrett / Arcangel

NUR 302

ISBN 978 90 284 5230 5

www.wereldbibliotheek.nl

Daarop zei hij tot Sheherazade:
‘Allah zij met je zuster,
vertel ons een verhaal
waarmee we de nacht kunnen
doorbrengen...’
Duizend-en-één-nacht

Een

Ik heet Eva. Volgens het boek dat mijn moeder raadpleegde om een naam voor me uit te kiezen betekent die naam leven. Ik ben geboren in een achterkamer van een naargeestig huis en opgegroeid tussen oude meubelen, boeken in het Latijn en mummies van mensen. Toch ben ik daar niet melancholiek door geworden want ik ben ter wereld gekomen met in mijn geheugen een vleugje oerwoud. Mijn vader, een Indiaan met gele ogen, was afkomstig van de plaats waar honderd rivieren samenstromen, hij droeg de geur van het oerwoud en de hemel had hij nooit rechtstreeks in de ogen gekeken, omdat hij was opgegroeid onder de kruinen van de bomen en het licht hem als iets onbetamelijks voorkwam. Consuelo, mijn moeder, had haar jeugd doorgebracht in een sprookjesland waar avonturiers eeuwenlang op zoek waren geweest naar de stad van zuiver goud die de veroveraars aanschouwd hadden toen ze zich over de rand van de afgronden van ambitie bogen. Dat landschap had een onuitwisbaar stempel op mijn moeder gedrukt en op de een of andere wijze was het haar gelukt dat stempel op mij over te dragen.

Toen Consuelo nog niet eens kon lopen en niet meer was dan een naakt, met modder en uitwerpselen overdekt schepseltje, hadden missionarissen haar tegenstribbelend opgetild en over de loopbrug aan boord van het schip gebracht, als een kleine Jonas die is uitgespuugd door een zoetwaterwalvis. Nadat ze haar gewassen hadden, stelden ze vast dat er geen twijfel aan bestond dat ze een meisje was. Dat zaaide enige verwarring, maar ze was er nu eenmaal en ze konden haar

moelijk in de rivier gooien, dus deden ze haar een luijer om om haar schaamte te bedekken, druppelden haar ogen in met citroensap om de infectie te genezen die haar belette haar ogen te openen, en doopten haar met de eerste meisjesnaam die hun in gedachten kwam. Zonder veel omslag en zonder zich het hoofd te breken over waar ze vandaan kwam, voedden ze haar op in de overtuiging dat als Gods voorzienigheid haar in leven had gehouden tot het moment waarop zij haar gevonden hadden, die ook wel zou waken over haar lichamelijk en geestelijk welzijn, of haar in het ergste geval net als andere onschuldige schepselen ten hemel zou voeren. Zonder vaste plaats in de strikte hiërarchie van de missie groeide Consuelo op. Ze was geen echte dienstmeid, ze bekleedde niet dezelfde rang als de Indianen van de school en als ze vroeg wie van de paters haar vader was kreeg ze voor haar brutaliteit een draai om haar oren. Mij vertelde ze dat ze door een sloep van een Hollandse koopvaarder op de oever was achtergelaten, maar dat is een verhaal dat ze vast veel later heeft bedacht om van mijn hinderlijke gezeur af te zijn. Ik geloof dat ze er in feite geen idee van had wie haar verwekt hadden of hoe ze daar terechtgekomen was.

De missiepost was een kleine oase te midden van een weelderige vegetatie, die, in zichzelf verward, van de rand van het water tot aan de voet van de monumentale geologische gewrochten groeide, welke zich als vergissingen van God naar het firmament verhieven. De tijd is er scheefgegroeid en het menselijk oog wordt bedrogen door de afstanden, die de reiziger ertoe verleiden in cirkels rond te lopen. De vochtige, zware atmosfeer is afwisselend bezwangerd met de geuren van bloemen, kruiden, zweet van mensen en de adem van dieren. Het is er drukkend heet, geen zuchtje wind brengt verlichting, de stenen gloeien en het bloed kookt in de aderen. Bij het vallen van de avond wordt de lucht gevuld met fosfore-

scerende muskieten, die met hun steken eindeloze nachtmeries veroorzaken, en in de nacht is het geritsel van de vogels en het gekrijs van de apen duidelijk te horen, evenals het verre geraas van watervallen, die hoog in de bergen ontspringen en met veel gekletter neerstorten. Het eenvoudige, uit stro en leem opgetrokken gebouw met de toren van gekruiste boomstammen, en daarin een klok om op te roepen voor de mis, balanceerde, net als de andere hutten, op palen, die diep in de modder staken van een rivier met drabbig water, waarvan de einders verloren gingen in de weerspiegeling van het licht. Het leek alsof de behuizingen dreven, tussen geruisloze kano's, vuilnis, kadavers van honden en ratten en onverklaarbare witte bloemen.

Consuelo was ook vanuit de verte gemakkelijk te herkennen aan haar lange rode haar, dat als een vuurschicht opschoot tussen het eeuwige groen van deze natuur. Haar speelkameraadjes waren een paar Indiaantjes met bolle buikjes, een brutale papegaai die het onzeverder opzei doorspekt met lelijke woorden en een aap die met een ketting vastzat aan een tafelpoot en zo nu en dan door haar werd vrijgelaten om in het oerwoud een bruid te gaan zoeken, maar steeds weer terugkwam om zich op dezelfde plaats te gaan zitten vlooiën. Ook toen al trokken daar protestanten rond die bijbels uitdeelden, tegen het Vaticaan predikten, en in zon en regen hun orgeltjes meezeulden om het gezang van bekeerlingen in openbare bijeenkomsten te begeleiden. Deze concurrentie eiste zo veel aandacht op van de katholieke priesters, dat ze weinig tijd hadden om op Consuelo te letten, die getaand door de zon, slecht gevoed met maniok en vis, belaagd door parasieten en gestoken door de muskieten, zo vrij als een vogeltje, toch kans zag in leven te blijven. Ze moest enige hulp bieden bij huishoudelijk werk en aanwezig zijn bij de godsdienstoefeningen en enkele lessen in lezen, rekenen en cate-

chismus, maar afgezien daarvan had ze geen verplichtingen; ze zwierf rond en rook hier en daar aan de bloemen, zat de dieren achterna en vulde haar hoofd met beelden, geuren, kleuren en smaken, met van de grens meegebrachte verhalen en door de rivier meegevoerde mythes.

Ze was twaalf jaar toen ze de kippenman leerde kennen. Een door de buitenlucht gebruide Portugees, uiterlijk hard en droog, innerlijk een en al lach. Zijn rondfladderende vogels slikten elk glimmend dingetje dat ze tegenkwamen door, zodat hun eigenaar later hun krop kon opensnijden en een paar korrels goud kon oogsten, niet voldoende om rijk van te worden maar net genoeg om zijn illusies te voeden. Op een ochtend ontwaarde de Portugees het meisje met de blanke huid en de vurige haardos, met haar rok opgetrokken en haar benen ondergedompeld in het moeraswater en hij dacht weer eens een aanval te hebben van de derdedaagse koorts. Van verrassing floot hij tussen zijn tanden, wat klonk als de aansporing voor een paard om zich in beweging te zetten. Het gefluit sneed door de ruimte en zij keek op, hun blikken kruisten elkaar en op beider gezicht verscheen een glimlach. Sinds die dag ontmoetten ze elkaar regelmatig, hij om met open mond naar haar te kijken en zij om Portugese liedjes te leren.

‘Laten we goud gaan oogsten,’ zei de man op een dag.

Ze liepen het oerwoud in, tot waar ze de klok van de missepost niet meer konden zien en drongen steeds dieper in de dichte begroeiing langs paadjes die alleen hij wist te vinden. De hele dag waren ze op zoek naar de kippen, ze maakten klokkende geluiden en als ze ze in het gebladerte ontdekten, ving ze ze in de vlucht.

Terwijl zij ze tussen haar benen in bedwang hield, sneed hij met een scherpe snee hun krop open en stak zijn vingers erin om de korrels eruit te halen. De kippen die niet doodgingen werden met naald en draad dichtgenaaid om hun meester te

blijven dienen, de anderen stopten ze in een zak om ze in het dorp te verkopen of als lokmiddel te gebruiken; van de veren stookten ze een vuurtje omdat die ongeluk brachten en snot-ziekte veroorzaakten. Tegen de avond keerde Consuelo met verwarde haren, blij en met bloed besmeurde kleren terug. Ze nam afscheid van haar vriend, stapte van de hangladder van de boot op het terras en stootte haar neus aan de vier weerzinwekkende sandalen van twee fraters uit Estremadura die haar met hun armen over hun borst gekruist en met een vreselijke walging op hun gezicht stonden op te wachten.

‘Het is de hoogste tijd dat jij naar de stad vertrekt,’ zeiden ze.

Al haar smeekbeden waren vergeefs. Ze gaven haar zelfs geen toestemming om de aap of de papegaai mee te nemen, twee metgezellen die ongeschikt waren voor het nieuwe leven dat haar wachtte. Samen met vijf Indiaanse meisjes werd ze meegenomen; om te verhinderen dat ze uit de prauw zouden springen en in de rivier zouden verdwijnen, waren ze met de enkels aan elkaar gebonden. De Portugees nam afscheid van Consuelo zonder haar aan te raken, met een lange blik, en hij gaf haar als herinnering een klompje goud mee dat aan een koordje hing en de vorm had van een kies. Dat zou zij vrijwel haar hele leven om haar hals dragen, totdat ze de man ontmoette die ze het als blijk van haar liefde kon geven. Het laatste wat hij van haar zag was een figuurtje met een verschoten katoenen schort, een strooien hoed op haar oren gedrukt, blootsvoets, dat hem treurig vaarwel wuifde.

De reis ging eerst per prauw over de zijarmen van de rivier door een verbijsterend landschap, vervolgens op de rug van een muilnier over plateaus met steile wanden, waar het denken onmogelijk werd gemaakt door de nachtelijke koude en ten slotte per vrachtwagen door vochtige prairies, door wouden met wilde bananen en dwergananassen, en over verzilte,

zanderige wegen, maar het meisje verwonderde zich nergens over, want wie het eerste daglicht zag in het meest hallucinerende gebied van de hele wereld verbaast zich nergens meer over. Gedurende de lange reis schreide ze alle tranen die ze in zich had, zonder nog één traan over te laten voor nog komende droefenis. Toen ze volkomen uitgehuild was, perste ze haar lippen op elkaar en nam het vaste besluit ze nog slechts te openen voor de allernoodzakelijkste antwoorden. Dagen later kwamen ze aan in de hoofdstad. De fraters brachten de doodsbanige meisjes naar het klooster van de Zusters van Barmhartigheid, waar een non de ijzeren poort opende met een gevangenisleutel en hen vervolgens voorging naar een ruime, lommerrijke binnenplaats met rondom galerijen en in het midden een fontein van beschilderde tegels waar duiven, lijsters en kolibries zich laafden. In de schaduw zaten jonge meisjes gekleed in grijze uniformen in een kring matrassen te naaien met kromme naalden, of rieten manden te vlechten.

‘In het gebed of in de inspanning zal de mens verlichting vinden voor zijn zonden. Ik ben niet gekomen om heiligen te genezen maar om zieken te verzorgen. De herder verheugt zich meer over het weervinden van één schaap dat was afgedwaald dan over zijn gehele bijeengebleven kudde. Het woord Gods, geloofd zij zijn heilige naam, amen,’ luidden zo ongeveer de woorden die de non, haar handen verstopt tussen de plooien van haar habijt, uitsprak.

Consuelo begreep niets van haar geprevel en ze besteedde er ook geen enkele aandacht aan want ze was doodsloe en ze voelde zich terneergeslagen omdat ze nu opgesloten was. Ze had zich nooit eerder tussen muren bevonden en toen ze omhoogkeek en zag dat de hemel was gereduceerd tot een klein vierkant stukje, dacht ze dat ze zou stikken. Toen ze van haar reisgenoten werd gescheiden en werd meegenomen naar het kantoor van de moederoverste had ze er geen idee van dat dat

was vanwege haar huid en haar lichte ogen. De zusters hadden in jaren geen meisje zoals zij in huis gehad, maar uitsluitend meisjes met gemengd bloed en afkomstig uit de allerarmste wijken of Indiaanse meisjes, die met bruto geweld door de missionarissen waren meegeslept.

‘Wie zijn je ouders?’

‘Weet ik niet.’

‘Wanneer ben je geboren?’

‘In het jaar van de komeet.’

Reeds toen had Consuelo de gewoonte ontwikkeld de haar ontbrekende informatie aan te vullen met verdichtsels. De allereerste keer dat ze over de komeet had horen spreken, had ze besloten dat tijdstip tot haar geboortedatum uit te roepen. In haar jeugd had iemand haar ooit verteld dat het hemelwonder door de hele wereld met angst en beven tegemoetgezien was. Men stelde zich voor dat de komeet zou opdoemen als een draak van vuur, en dat de staart, bij het eerste contact met de atmosfeer, de gehele planeet in giftige gassen zou hullen, en de hitte van gesmolten lava een einde zou maken aan elke vorm van leven. Sommige mensen benamen zichzelf het leven om niet verzengd door de hitte te sterven, anderen hadden op het laatste moment liever vergetelheid gezocht in vreetpartijen, dronkenschap of ontucht. Zelfs de Weldoener raakte onder de indruk toen hij zag hoe de hemel zich groen kleurde en hoorde hoe onder de invloed van de komeet mulatten steil haar en Chinezen kroeshaar hadden gekregen, en hij gaf opdracht tot het vrijlaten van een aantal opstandelingen, die al zo lang gevangen hadden gezeten dat ze zich niet meer konden herinneren wat daglicht was. Enkelen van hen hadden het zaad van de opstandigheid echter nog behouden en waren bereid geweest dat aan komende generaties door te geven. Consuelo was altijd verrukt geweest van het idee geboren te zijn te midden van zoveel gruwel, hoewel het praatje de ronde

deed dat alle op dat moment geborenen afstotelijk waren en dat ook nog jaren nadat de komeet als een bol van ijs en sterrestof uit het gezicht verdwenen was, zouden blijven.

‘Om te beginnen moet die duivelsstaart eraf,’ besloot moederoverste, terwijl ze met haar beide handen de vlecht van glanzend koper woog die op de rug van de nieuwe pupil hing. Ze gaf opdracht het haar kort te knippen en het hoofd te wassen met een mengsel van bleekwater en Aureolina Onirem om de luizen te vernietigen en de aanmatigende kleur te verzwakken. Bij die operatie viel de helft van het haar uit en de rest kreeg een leemachtige kleur, die meer in overeenstemming was met het temperament en de doelstellingen van de religieuze instelling dan de originele vlammeende haardos.

Consuelo zou daar drie jaar blijven, met kou in haar lichaam en in haar ziel, listig en alleen, en ze kon niet geloven dat het schrale zonnetje op de binnenplaats hetzelfde was als de zon die het oerwoud stoofde, haar thuis dat ze had moeten achterlaten. Profaan tumult drong hier niet binnen, net zo min als de nationale welvaart, die was ontstaan toen iemand een put had geslagen waaruit in plaats van water een zwarte blubber opschoot, die zo dik en stinkend was als de uitwerpselen van dinosaurussen. Het vaderland zat midden in een zee van aardolie. Dat wekte de dictatuur enigszins uit zijn verdooving. Het fortuin van de tiran en zijn familieleden nam zo enorm in omvang toe dat er zelfs voor de andere mensen iets overschoot. In de steden werd enige vooruitgang merkbaar, in de petroleumvelden werden oude tradities aan het wankelen gebracht door stoere, uit het noorden gekomen opzichters, en een vleugje modernisme maakte de rokken van de vrouwen korter, maar in het klooster van de Zusters van Barmhartigheid had dat alles geen enkele invloed. Daar begon het leven om vier uur ’s morgens met de eerste gebeden; de dag verliep volgens een onwrikbare regelmaat en werd ’s middags klok-

slag zes uur besloten, het tijdstip voor het boetgebed om de geest te reinigen en zich voor te bereiden op de eventuele dood, want de nacht kon een reis zonder terugkeer zijn. Lange stiltes, gangen met geboende tegels, geur van wierook en lelies, gemurmel van smeekbeden, banken van donker hout, witte wanden zonder versiering. God was een totalitaire aanwezigheid. Afgezien van de nonnen en enkele dienstboden, woonden in het reusachtige uit lemen bakstenen en dakpannen opgetrokken gebouw slechts zestien, meest in de steek gelaten meisjes of wezen, die geleerd werd schoenen te dragen, met vork en mes te eten en eenvoudig huishoudelijk werk te verrichten, zodat ze later ergens een baantje zouden kunnen krijgen als dienstbode. Voor iets anders achtte men hen ongeschikt. Uiterlijk onderscheidde Consuelo zich van de andere meisjes, en de nonnen, die ervan overtuigd waren dat dit geen toeval was maar een teken van Gods goedertierenheid, beijverden zich haar het geloof bij te brengen in de hoop dat ze zou besluiten tot het klooster toe te treden en de Kerk te dienen, doch al hun inspanningen liepen stuk op de instinctieve afweer van het meisje. Ze was best bereid het te proberen maar slaagde er niet in de tirannieke god te aanvaarden die de zusters haar predikten, ze gaf de voorkeur aan een wat vrolijker, moederlijker, meelevender godsbeeld.

‘Dat is de Heilige Maagd Maria,’ legden de zusters haar uit.

‘Is zij God?’

‘Nee, de moeder Gods.’

‘Ja, maar wie heeft het voor het zeggen in de hemel, God of zijn moeder?’

‘Zwijg, dwaze meid, zwijg en bid. Smeek de Here je het licht te schenken,’ raadden ze haar aan.

Consuelo ging in de kapel zitten en keek naar het altaar, dat bekroond werd door een angstaanjagend realistische

Christus. Ze probeerde de rozenkrans op te zeggen maar al snel dwaalden haar gedachten af naar nooit eindigende avonturen, waarin de herinneringen aan het oerwoud werden afgewisseld door figuren uit de Heilige Schrift, elk met hun eigen lading aan hartstocht, vergelding, martelaarschap en wonderen. Alles zoog ze gulzig op, de rituele woorden van de mis, de zondagse preken, de vrome geschriften, de nachtelijke geluiden, de wind tussen de pilaren op de galerij, de onnozele gezichten van de heiligen en de kluizenaars in hun nissen in de kerk. Ze leerde haar mond te houden en bewaarde haar onmetelijke rijkdom aan fabels als een geheime schat totdat ik haar in de gelegenheid stelde de woordenstroom die ze met zich meedroeg te spuien.

Consuelo bracht zoveel tijd in de kapel door, roerloos, haar handen gevouwen, en met de kalmte van een herkauwer, dat in het klooster de mare de ronde ging doen dat ze gezegend was en hemelse visioenen had; de moederoverste echter, die een praktische Catalaanse was en minder geneigd in wonderen te geloven dan de andere nonnen van de congregatie, beseftte dat er geen sprake was van heiligheid maar eerder van ongeneeslijke dagdromerij. Aangezien het meisje ook geen enkel enthousiasme toonde voor matrassen naaien, hosties bakken of manden vlechten beschouwde zij de vorming als beëindigd en plaatste haar als dienstmeisje bij een buitenlandse dokter, professor Jones. Ze bracht haar eigenhandig naar een ietwat bouwvallig maar door de Franse architectuur toch indrukwekkend herenhuis, dat zich aan de rand van de stad verhief aan de voet van een heuvel, die nu door de autoriteiten is uitgeroepen tot Nationaal Park. De eerste indruk die Consuelo van die man kreeg was zo overweldigend dat het maanden duurde voor ze haar angst voor hem kwijt-raakte. Ze zag hem de kamer in komen met een slaggersschort

voor en een vreemd metalen instrument in zijn hand. Hij begroette hen niet, beet de non vier onbegrijpelijke zinnen toe en stuurde Consuelo met een soort gegrom naar de keuken zonder haar een blik waardig te keuren, te veel in beslag genomen door zijn bezigheden. Zij had hem echter wel aandachtig opgenomen. Zo'n dreigende figuur had ze nooit eerder gezien, maar ze moest toegeven dat hij net zo mooi was als een gouden bidprentje van Jezus, hij had net zo'n vorstelijke blonde baard en ogen van een onmogelijke kleur.

De enige baas die Consuelo in haar leven zou hebben, was jaren bezig geweest met het perfectioneren van een methode om doden te conserveren. Het geheim daarvan zou hij ten slotte meenemen in zijn graf, tot opluchting van de gehele mensheid. Hij werkte ook aan een middel om kanker te genezen, omdat hij had vastgesteld dat deze ziekte weinig voorkomt in malariagebieden en daaruit de conclusie had getrokken dat hij kankerpatiënten kon genezen door ze te laten steken door malariamuggen. Eenzelfde logica bracht hem ertoe gekken, van geboorte of uit roeping, op hun kop te slaan, omdat hij in de *Gaceta del Galeno* gelezen had over iemand die ten gevolge van een hersentrauma in een genie veranderd was. Hij was een overtuigd anti-socialist. Hij had berekend dat indien alle rijkdommen van de wereld verdeeld zouden worden dit elke inwoner van de planeet vijfendertig cent zou opleveren, en dus waren revoluties zinloos. Hij straalde gezondheid en kracht uit, hij leed onder een slecht humeur, bezat de kennis van een geleerde en de slinkse streken van een koster. Zijn balsemformule was, zoals vrijwel alle grote uitvindingen, van een bewonderenswaardige eenvoud. Bij hem was er geen sprake van ingewanden verwijderen, de schedel ledigen, het lichaam onderdompelen in formaline en weer vullen met teer en poetskatoen, om het er ten slotte te laten uitzien als een gerimpelde pruim met een verbijsterde

blik in de ogen van beschilderd glas. Hij onttrok eenvoudig alle bloed aan het nog verse lijk en verving dat door een vloeistof, die het lichaam conserveerde alsof het nog in leven was. Hoewel bleek en koud, ging de huid niet tot ontbinding over, het haar bleef stevig en in sommige gevallen bleven de nagels niet alleen op hun plaats zitten maar groeiden ze ook nog door. Het enige onaangename bijverschijnsel was een zurige, doordringende geur, maar daaraan raakten de familieleden in de loop der jaren gewend. In die tijd waren er niet veel patiënten die zich vrijwillig leenden om zich te laten steken door genezende insecten of om zich te laten knuppelen ter verhoging van hun intelligentie. Als balsemsdeskundige had hij echter reeds vermaardheid verworven aan de andere zijde van de oceaan en hij ontving regelmatig bezoek van Europese geleerden of zakenlieden uit de Verenigde Staten die eropuit waren hem zijn recept afhandig te maken. Ze vertrokken altijd met lege handen. Zijn beroemdste geval, waardoor hij in de gehele wereld in aanzien kwam, was dat van een in de stad bekende advocaat. Bij zijn leven had de man blijk gegeven van liberale neigingen, waarop de Weldoener opdracht had gegeven hem na afloop van een voorstelling van de operette *La Paloma* in de Stadsschouwburg te doden. Doorzeefd door ontelbare kogels maar met ongeschonden gelaat werd het nog warme lichaam naar professor Jones gebracht. Aangezien die een voorstander was van totalitaire regimes en niets moest hebben van de democratische staatsvorm, die volgens hem vulgair was en te veel leek op het socialisme, beschouwde hij het slachtoffer als zijn ideologische vijand, maar hij nam toch de taak ter hand om hem te conserveren. Het resultaat was dermate geslaagd dat de overledene door zijn familie in de bibliotheek werd gezet, in zijn beste pak en met een pen in zijn rechterhand. Tientallen jaren verdedigden ze hem tegen de motten en het stof als een herin-

nering aan de wreedheid van de dictator, die niet de moed had in te grijpen, aangezien het één ding is om van leer te trekken tegen een levende maar een geheel andere zaak om op te treden tegen een dode.

Toen Consuelo haar oorspronkelijke angst eenmaal overwonnen had en begreep dat het slachtersschort en de graf-lucht van haar baas te verwaarlozen bijkomstigheden waren en dat hij in feite een gemakkelijk te verdragen, kwetsbare en in sommige opzichten zelfs sympathieke man was, voelde ze zich volkomen op haar gemak in dat huis, dat in haar ogen, vergeleken met het klooster, een paradijs was. Hier stond niemand bij zonsopgang op om de rozenkrans te bidden voor het heil van de mensheid en ook vroeg niemand haar op een hand erwten te knielen om met het eigen lijden te boeten voor de schuld van anderen. Net als voorheen in het gebouw van de Zusters van Barmhartigheid waarden ook in dit grote huis geheimzinnige geesten rond. Hun aanwezigheid werd door iedereen waargenomen, behalve door professor Jones, die hardnekkig staande hield dat ze er niet waren omdat het wetenschappelijk bewijs ervoor ontbrak. Hoewel haar de zwaarste taken werden opgedragen vond het meisje tijd voor haar dagdromerijen, zonder dat iemand haar stoorde omdat haar zwijgzaamheid werd opgevat als wonderlijke deugdzaamheid. Ze was sterk, klaagde nooit en gehoorzaamde zonder tegenspreken, zoals ze dat bij de nonnen geleerd had. Behalve vuilnis wegbrengen, kleren wassen en strijken, de plee schoonmaken, dagelijks het ijs voor de koelkasten in ontvangst nemen, dat in grof zout verpakt op de rug van een muilezel werd aangevoerd, hielp ze professor Jones bij het bereiden van het recept in grote apothekersflessen, verzorgde ze de lijken, verwijderde het stof en het kraakbeen tussen de gewrichten, trok hen kleren aan, kamde hun haar en kleurde hun wangen met rouge. De geleerde was in zijn nopjes met

zijn hulpje. Voordat zij bij hem kwam werken, had hij altijd alles alleen gedaan, in het diepste geheim. In de loop van de tijd raakte hij gewend aan Consuelo's aanwezigheid en stond hij haar toe hem in het laboratorium te helpen, omdat hij veronderstelde dat die zwijgzame vrouw niet het geringste gevaar opleverde. Hij vond het zo vanzelfsprekend dat ze altijd in de buurt was als hij haar nodig had, dat hij als hij zijn jasje had uitgetrokken en zijn hoed had afgezet, hij die zonder achter zich te kijken liet vallen in de zekerheid dat zij klaar stond om ze op te vangen nog voor ze de grond raakten. Aangezien ze zijn blinde vertrouwen nooit beschaamde, rekende hij ten slotte volkomen op haar. Zodoende was Consuelo, afgezien van de uitvinder zelf, de enige op de hele wereld die beschikte over de wonderbaarlijke formule, maar ze had niets aan die kennis want het idee om haar baas te bedriegen en zijn geheim te gelde te maken zou nooit in haar opkomen. Ze had een hekel aan het gedoe met de lijken en begreep niet wat de zin was van het balsemen. Zij dacht dat als dat nuttig was, de natuur daarin zelf voorzien zou hebben en lijken niet tot ontbinding zou laten overgaan. Tegen het eind van haar leven vond ze toch nog een verklaring voor de oude zucht van de mensheid om de overledenen te bewaren, ze ontdekte dat, als men de doden binnen handbereik had, het gemakkelijker was ze in de herinnering te bewaren.

Zo verliepen er voor Consuelo vele jaren zonder schokkende gebeurtenissen. Nieuwe ontwikkelingen in de buitenwereld werd ze niet gewaar omdat ze van de besloten wereld van de nonnen was overgegaan in die van het huis van professor Jones. Er was wel een radio om de nieuwsberichten te horen maar die werd zelden aangezet. Er werd uitsluitend geluisterd naar de operaplatten die de baas op zijn fonkelnieuwe grammofoon draaide. Kranten kwamen er niet in huis, alleen wetenschappelijke tijdschriften. Voor wat er in